

EL CONSELL DE CENT
AGAPIT VALLMITJANA I
BARBANY (1832-1905)

1891-1908
Relleu / Pedra

Façana del Palau de Justícia

Agapit Vallmitjana va fer en aquest relleu una representació molt inconcreta i sense precisió històrica del Consell de Cent. Un rei, que no sembla pas Jaume I com hauria de ser lògic, rep o atorga alguna mena de document a un dels 19 personatges representats a l'escena, tots amb el cap cobert i vestits de la mateixa manera. No fa cap distinció entre els diversos estaments i categories que formaven part del Consell: el veguer i el batlle com a representants directes del rei, els cinc consellers que ells triaven, amb una estricta jerarquia segons l'ordre d'elecció (conseller en cap, conseller segon, ...), i els jurats que aquests nomenaven i que contràriament al nom que va acabar prenent la institució de govern de la ciutat de Barcelona, només foren cent en la segona meitat del segle XIII. Entre els jurats hi havia, a parts iguals, prohoms, ciutadans honrats o menestrals, mercaders i el que aleshores s'anomenava artistes, que era referit no al concepte que li atorguem ara a aquesta paraula sinó el que tenien professions no mecàniques: notaris, corredors de canvis, farmacèutics... Totes aquestes diferències no es reflecteixen en l'escena representada al relleu, caracteritzada per una irreal homogeneïtat. Només els consellers tenien el privilegi de vestir gramalla i no és probable que tots els membres del Consell duguessin el cap cobert amb el turbant que els artistes romàntics van convertir en l'identificador iconogràfic del conseller en cap i que Vallmitjana es va limitar en aquesta obra a estendre a tots els jurats. Aquest vestuari, per cert, és diferent del que porten els consellers de la ciutat de Barcelona en un dels pocs retrats contemporanis de que es disposa, el retaule Mare de Déu dels Consellers (1443-1445), de Lluís Dalmau, un encàrrec del Consell de Cent per a la capella de la Casa de la Ciutat que avui es troba al MNAC. En qualsevol cas, és ben segur que és molt incorrecte presentar-los amb el cap cobert davant del rei, ja que aquest va ser un privilegi que no van tenir fins l'any 1690. Al Museu d'Història de Barcelona conserven un retrat de cos sencer del conseller en cap Rafael de Grimosachs, amb el cap cobert, cara radiant i un document a la mà que representa la concessió d'aquest privilegi que ell fou el primer en obtenir.